

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

Ceny prunumarety: We Lwowie bez doręczenia do domu . . . mies. zł. 2.—, kwart. 6.— z dostawą do domu . . . mies. zł. 2 40, kwart. 7.— Na prowincji z przesyłką pocztową . . . mies. zł. 2 40, kwart. 7.— Zagranicą mies. zł. 5.—, kwart. 15.—	Numer telefonu REDAKCJI I ADMINISTRACJI 221-17. Konto PKO Lwów № 504.044.	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. p. Liety należy frankować. — Reklamacja otwarta wolne od opłaty. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.	CENA NUMERU 10 gr.	Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetr. (2½ cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 20, w nadesłanym i w nekrologach gr. 30, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1.—, Tabelaryczne o 50 proc. drożej. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 4. Z zastrzeżeniem miejsc 20 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.
--	--	---	---	---

Drożyzna.

Od pewnego czasu daje się na wszystkich rynkach polskich stwierdzić wybitnie zwykłą tendencją wszelakich cen. Droższą artykuły pierwszej potrzeby jak chleb, mleko, mąka, nabiał, mięso, kasze, mydło. Droższą artykuły importowe jak kawa, herbata, kakao. Droższą surowce i wyroby przemysłowe.

Tym rzeczom wypada się bliżej przy patrzeć albowiem posiadają one niezbyt wielkie znaczenie dla życia całego niemal społeczeństwa.

Po pierwsze trzeba stwierdzić, że po okresie kryzysu, gdy ceny wykazywały spadek bardzo silny tak, że rentowność wielu dziedzin wytwórczych była mocno zachwiana, pewien ruch zwykły wy cen przynosi życiu gospodarczemu pewne ulgi. W szczególności zwykłą cen zbóż powitano z zadowoleniem, ponieważ przywracała w szeregi konsumentów całe podupadłe rolnictwo polskie. Fakt ten jest przez całe społeczeństwo należycie doceniany. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zasobność wsi jest źródłem dobrobytu miast.

Uwzględnić też trzeba takie momenty jak ten, że niektóre artykuły importowane poszły zagranicą ogromnie w górę. Ziemno kakaowe kosztowało 25 szylingów — dzisiaj 50, kawa 28 szylingów — dzisiaj 41, Również podrożała herbata. A z tym falą wzrostu cen na te artykuły obejmuje cały kontynent a nie tylko Polskę.

Ale jest i odwrotna strona medalu. I tak w ostatnich dniach notowania gwałtowne spadły. Zwykła cen produktów żywnościowych, jaka zaznaczyła się przed kilkunastu tygodniami, od paru dni łagodnieje. Elementarny czynnik w transakcjach obrotowych — podaż poprawia się, zwłaszcza, że z dniem 1 marca b. r. wywóz mąki pszennej i żytniej został wstrzymany. Dla tego w tej dziedzinie wszelkie dalsze tendencje zwykłe nie miałyby żadnej racji gospodarczej.

Obserwuje się i inne fakty. Oto nagle w związku ze zwykłą cen miedzi, kauczuku, cyny, ołowiu itp. została podwyższona w końcu r. 1936 cena przewodów elektrycznych o kilkanaście procent. W końcu stycznia b. r. zaznaczyła się znowu kilkuprocentowa zwykła. Ostatecznie przeciętna zwykła przewodów elektrycznych wyniosła łącznie 18 proc. W sprawę włądziło Ministerstwo przemysłu i handlu i po zbadaniu rzeczy zażądało od zainteresowanego Kartelu zredukowania zwykły o 4,5 proc., a kartel wcale przedkładał w tym kierunku swą zgodę.

Dała się zaobserwować pewna zwykła cen cementu. Na skutek akcji Ministerstwa przemysłu i handlu ustalono z miejsca maksymalną cenę na cement, paraliżując tym samym wszelką zwykłą.

Dowodzą to, że nie zawsze konieczność kalkulacyjna a często chęć wykozystania koniunktury dyktuje nagłe skoki cen. Szczególnie silnie należy postępić wyjść z cenami światowymi. Przemysł nasz po raz tłumaczy się wzrostem cen surowców zagranicą. Jednakże nie ma podstawy, by drożały te wyroby, których podstawą są surowce krajowe. Tu mogłaby istnieć tylko zwykła stopniowa i łagodna.

Dochodzimy do wniosków następujących: racjonalna zwykła cen, zdolna przynieść dobre skutki ożywienia gospodarczego, zwalczana być nie może. Natomiast trzeba zwalczać wszelką drożyznę, która ma podłoże spekulacyjne.

Senacka debata nad budżetem Min. Spr. Wew. i Min. Przemysłu i Handlu.

Warszawa. 9. 3. (P. A. T.) Na wczorajszym plenarnym posiedzeniu Senatu przed przystąpieniem do porządku dziennego marszałek Prystor udzielił głosu przewodniczącemu komisji budżetowej sen. Rostworowskiemu, który nawiązując do znanego oświadczenia min. Kwiatkowskiego o sianu psychocy bezradziejszości w komisji budżetowej Senatu — oświadczył:

Od pieram z całą stanowczością tego rodzaju zarzuty postawione przez p. ministra skarbu. Godzą one w instytucję, którą nowa konstytucja postawiła wysoko w hierarchii naczelnych organów państwa, w instytucję, która niejednokrotnie dowiodła, że stojąc na straży swoich uprawnień i swojej godności, pragnie pozytywnej na lojalności wzajemnej opartej współpracy z rządem.

Zarzuty p. ministra Skarbu nie mogą zachwiać naszego głębokiego przekonania, żeśmy nałożonemu na nas przez konstytucję, przez akt naszego ślubowania i przez zaufanie tej Wysokiej Izby, obowiązkowi w niczym nie uchybili. ((Huczne oklaski.))

BUDŻET MIN. SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Po oświadczeniu sen. Rostworowskiego Senat przystąpił do debaty nad budżetem Min. Spraw Wewnętrznych.

Sprawozdawca sen. Gołuchowski, omawiając poszczególne działy pracy tego resortu, podkreśla szczególnie ciężkie położenie samorządu miejskiego, który bardzo dotkliwie odczuł skutki kryzysu.

Omówiwszy dalej pokrótce działalność ZUS'u, sprawozdawca wnosi o przyjęcie budżetu Min. Spraw Wewnętrznych w brzmieniu uchwalonym przez Sejm, zamykającego się w dochodach kwotą 14,337,650 zł., zaś w wydatkach 195,880,000 zł.

Sen. Horbaczewski podkreśla, że sprawa ukraińska oczekuje od dłuższego czasu rozwiązania. Pociągnięcia władz państwowych robią, zdaniem mówcy, wrażenie chwiejności i połowiczności. To co się dzieje w terenie, nie odpowiada obrazowi idealnemu, jaki powinny przedstawiać stosunki polsko-ukraińskie.

Sen. Fleszarowa zaznacza, że obecny minister spraw wewn. dokonał wielu szczęśliwych posunięć, usprawnił wiele dziedzin pracy, uczynił jawiskiem codziennym możliwość zetknięcia się obywatela nawet z wyższymi przedstawicielami władzy.

Podobnie jak wielu innych senatorów

rów, mówczyni otrzymała memoriał rodzin osób zatrzymanych w Berezie. Treść memoriału mówi o rzeczach bardzo ciężkich. Dlaczego nie postawić tej sprawy, jak to się mówi, po męsku — zapytuje sen. Fleszarowa. Albo rzeczy zawarte w memoriale są fałszywe i wtedy należy wytoczyć wszystkim autorom procesy o wprowadzenie w błąd opinii, albo memoriały odpowiadają prawdzie, a w takim razie trzeba to powiedzieć i uzasadnić konieczność tak strasznego środka. Njedadno byłam świadkiem jak gloryfikowano jednego z więźniów z Berezy. Czyż Bereza ma za cel tworzenie bohaterów?

Sen. Masłowski zwraca uwagę, że ludność ukraińska na Wołyniu bardzo ofiarnie walczy z komunizmem. Konieczna jednak jest zdecydowana i jednolita polityka rządu wobec ukraińców na Wołyniu. Witamy akcję płk. Koca i uważamy, że może ona być z pożytkiem i dla narodu ukraińskiego w sensie wytknięcia zasadniczych wyrażonych linii współzycia.

Sen. Michałowicz cytuje kilka przypadków naruszenia obowiązujących norm prawnych, zaznaczając, że wypadki takie zdarzają się nawet pomimo częstych bezpośrednich interwencji w terenie ze strony p. Premiera. Interwencje te przyjmowane są z wielką sympatią przez społeczeństwo i nawet największy przeciwnik nie może odmówić p. Ministrów spraw wewn. męskiej prostolinijności i wielkiego poczucia sprawiedliwości.

Sen. Kornke rozważa zagadnienie konsolidacji narodowej, wysuniętej jako hasło w deklaracji płk. Koca i oświadcza m. jn.: Jest rzeczą ważną, żeby w robocie tej uniknąć jednostronności i nie popełniać błędów, które przekreślą hasło. Błędem popełnionym w Sejmie było tworzenie grup regionalnych posłów i senatorów. Był to pomysł, który mógłby łatwo doprowadzić w przyszłości do tego, że każde zagadnienie państwowe byłoby rozpatrywane z dzielnicowego punktu widzenia. Jedną z pozostałości niewoli są różnice dzielnicowe.

Przeprowadzając konsolidację, wskazanym jest dążenie do stworzenia jednolitego typu obywatela, umiającego łatwo z sobą się porozumieć i współpracować dla dobra Polski. Jest to zadanie, które powinna spełnić szkoła polska.

Przystępując do konsolidacji i zespolenia społeczeństwa trzeba realizować w ten sposób te hasła, żeby na jednej platformie znalazł się pracownik umysłowy, robotnik i chłop.

Profesorowie rumuńscy protestują.

Bukareszt. 9 III. (PAT.) Związek profesorów uniwersytetów zwołał nadzwyczajny zjazd w Bukareszcie. Profesorowie wszystkich czterech uniwersytetów rumuńskich, w liczbie około 200 osób zaprotestowali przeciwko znajdującej się obecnie w parlamencie nowej ustawie o wyższym szkolnictwie. Protest umotywowany jest tym, że nowa ustawa godzi poważnie w prestiż uniwersy-

tetów i ogranicza wolność działania profesorów w życiu pozaszkolnym.

Szereg uczestników zjazdu oświadczył, iż profesorowie nie cofną się nawet przed zastosowaniem najdalej idących środków protestu, jak np. strajku, a nawet zabiegają o audiencję u króla, któremu przedstawiają sprawę i złożą protest. Delegacja profesorów udała się do premiera, zakładając sprzeciw przeciwko ustawie. W międzyczasie ustawa przeszła większością głosów w senacie dziś popołudniu, w czasie gdy zjazd jeszcze obradował. Ustawa powyższa przewidywa również ostre represje przeciwko ekscesom studenckim i zabrania młodzieży akademickiej brania udziału w życiu politycznym.

Większość naszego społeczeństwa żyje ze stałych, sztywnych zarobków i o tej większości należy pamiętać.

Gd.

BUDŻET MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU.

Referent budżetu Min. Przemysłu i Handlu oświadczył m.in. w swym sprawozdaniu, że budżet ten charakteryzuje niewysokie wydatki w ogóle.

Polityka surowcowa w Polsce — zaznacza referent — to nie jest to samo co polityka autarkiczna, musi ona mieć na celu możliwie największe uniezależnienie się naszego przemysłu przez pomoc parcie go na własnych surowcach.

W dyskusji sen. Fleszarowa na szeregu przykładów zwraca uwagę na anomalie w dziedzinie naszego handlu zagranicznego. Sprowadzamy bowiem za poważne kwoty szereg surowców mineralnych oraz ich przetwory których produkcja w kraju ma zupełnie sprzyjające warunki.

Sen. Algajer omawia rolę, jaką winno odegrać rzemiosło w uprzemysłowieniu kraju oraz trudności, z jakimi ono się boryka.

Sen. Maciejewski krytykuje politykę przemysłowców węglowych, twierdząc, że zaniedbali oni rynek wewnętrzny, nie wykorzystali dobrej koniunktury dla inwestycji w kopalniach.

Sen. Schorr uważa, że najlepszym rozwiązaniem trudności gospodarczych, związanych z przeludnieniem jest uprzemysłowienie kraju, a nie niszczenie placówek żydowskich.

Sen. Petrażycki porusza sprawę złych warunków egzystencji oficerów marynarki handlowej. Stajemy wobec groźby, że nasze statki handlowe mogą zostać bez oficerów. Źródłem zła, są zdaniem mówcy — przestarzałe przepisy, które winny ulec zmianie. Sen. Petrażycki polemizuje następnie z wywodami przedmówcy, dowodząc, że żydzi nie są autochtonami.

Sen. Lechnicki na cytowane przez sen. Schorr nazwiska żydów służących dla Polski, mówca przytoczył w odpowiedzi książkę „70 lat wspomnień” Hipolita Korwin-Milewskiego. Autor książki pisze m. in. „że hr. Orłowski odwiedził bar. Rotszyld i wyraził mu zastrzeżenie ze strony narodu żydowskiego, idące w tym kierunku, że jeśli delegatem Polski na kongres pokojowy zostanie pewien Polak, b. poseł do Dumy, mający opinię antysemitę, to naród żydowski będzie to traktował jako policzek pod swoim adresem i wyciągnie z tego konsekwencje w stosunku do spraw polskich, traktowanych na tym kongresie. Izrael zastąpi Polsce drogę ku wszystkim projektom. Znajdziecie nas — mówił bar. Rotszyld — na drodze do Gdańska, do Śląska pruskiego i cieszyńskiego, na drodze do Lwowa i Wilna i na drodze do wszystkich waszych projektów finansowych. (Sen. Schorr: Kto to mówi? różne głosy). Jeśli więc pan mówi o jednej stronie medalu, panie senatorze Schorr — oświadczył mówca, to niech się pan zapozna z drugą, że my szukamy właściwej drogi wyjścia zarówno z jednej jak i z drugiej sytuacji, niech to pana nie dziwi. (Huczne oklaski).

Na tym dyskusję nad budżetem Ministerstwa Przemysłu i Handlu wyczerpano i posiedzenie zamknięto.

TRZĘSIENIE ZIEMI W SAN FRANCISCO.

San Francisco, 9. 3. (PAT.) San Francisco zostało wczoraj w godzinach rannych nawiedzone trzęsieniem ziemi, najsilniejszym od dnia 18. kwietnia 1906. Trzęsienie ziemi trwało przez 3 sekundy i wyrządziło duże szkody w mieszkaniach prywatnych i sklepach.

Kilka osób odniosło poważne obrażenia. Wkrótce po wstrząsie wzmógł się znacznie ruch samochodów na moście, łączącym San Francisco z Oakland, gdyż wiele osób opuściło w popłochu miasto.

ATAK NA MADRYT.

Madryt, 9. 3. (PAT.) Agencja Havasa donosi: W ciągu ubiegłej nocy artyleria powstańcza ostrzeliwała szpitalami Madryt. Najbardziej ogniem skierowany został na ulicę Santa Ana i Carlos Arniches. Kilkanaście osób zostało zabitych i ciężko rannych.

Madryt, 9. 3. (PAT.) Agencja Havasa donosi: Dziś rano rozpoczęła się generalna ofensywa wojsk powstańczych na Madryt. Poprzedziły ją niezwykle staranne przygotowania, polegające na przegrupowaniu sił i ściągnięciu na front madrycki możliwie największej ilości materiału wojennego.

Po huraganowym przygotowaniu artyleryjskim oddziały powstańcze ruszyły o świcie do ataku, poparte akcją samolotów i czołgów.

ZARĘCZYNY KS. AUGUSTA CZARTORYSKIEGO.

Paryż, 9. 3. (PAT.) Havas donosi o zaręczynach księżniczki Dolores de Bourbon Siciles, córki infanta hiszpańskiego ks. Carlesa de Bourbon Siciles, z księciem Augustem Czartoryskim, najstarszym synem ks. Adama Czartoryskiego.

Obrzęd zaślubin odbędzie się w lipcu tego roku w Lozannie.

ZBOMBARDOWANIE STATKU ANGIELSKIEGO.

Londyn, 9 III. (PAT.) Wiadomość o zbombardowaniu i zatonięciu statku angielskiego wywołała w Londynie wielkie poruszenie. Z niecierpliwą oczekiwaną są dalsze informacje, przede wszystkim co do ilości ofiar oraz co do tego, czy statek został istocie zbombardowany i przez kogo. Wypadek ten może pociągnąć za sobą poważne konsekwencje.

AURELI DROGOSZEWSKI.

**Eliza Orzeszkowa.
1841 - 1910.**

Minęło przeszło ćwierć wieku od śmierci znakomitej powieściopisarki (18 maja 1910 r.). Wyczerpane do ostatka jej serce nie mogło już przetrwać ostatnich kilku lat, które wnet miały przeminąć, by odsłonić tę olśniewającą zjawę, której zniecz gorejący w biegu nie kończących się dziesięcioleci w duszy swej głęboko ukrywała zjawę Polski Niepodległej.

Nie doczekała. A tymczasem przyszła wojna, z nią wstrząsienia, nadzieje i złudy, wzniesienia się i upadki... aż wreszcie... aż wreszcie oczy nasze ujrzęły to, ku czemu próżno tęskniły pokolenia.

Nie sporo oglądać się. A przecież oglądnijmy się. Bo w przeszłości, tak niedawnej, a zdawałoby się już dawnej, tkwiły zarody, tkwiły warunki naszego zmartwychwstania, Orzeszkowa niemal pół wieku (1886—1910) przetrwała na skraj „puszczy”, na samotnym swym, zapomnianym litewskim posterunku, w trudzie krwawym i w ucieszeniu. Trwała, służąc idei, prostując ścieżki społeczeństwa. Promieniąc wkoło siebie mocą swego ducha, nie gasnącym ogniem ukochania kraju i rzeczy wielkich, świętych, nieśmiertelnych. Była pozytywistką. Co jednak znaczy pozytywizm w stosunku do Orzeszkowej właśnie?

Poruszała zagadnienia, które dziś już inny przybrały wygląd, a przecież wciąż domagają się rozwiązania, bo w pełni nie są rozstrzygnięte. „Czy należy walczyć o prawa kobiety?” Tak, czy prawie tak formułuje ktoś swe wystąpienia publiczne. Stało się to wczoraj, czy przed tygodniem. Oto jedno z haseł epoki pozytywistycznej jako

11 listopada uroczystym świętem.

Warszawa, 9 III. (PAT.) W dniu 8 marca br. o godz. 8-ej rano odbyło się pod przewodnictwem p. premiera gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie rady ministrów. Na posiedzeniu tym przyjęto najpierw projekt o uznaniu dnia 11 listopada uroczystym świętem. Projekt ten ma na celu usankcjonowanie prawne patriotycznego zwyczaju uroczystego obchodu dnia 11 listopada.

W dalszym ciągu rada ministrów przyjęła projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z roku 1923 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych. Projekt ten m. in. wprowadza możliwość poboru samorządowego podatku od gruntów budowlanych w

miastach i niektórych gminach wiejskich, przewidując szereg wyłączeń.

Następnie rada ministrów przyjęła projekt ustawy w sprawie zakończenia akcji oddłużenia związków samorządowych. Projekt ten zawiera przepisy o likwidacji specjalnych organów przeprowadzających od roku 1934 akcję oszczędnościową i oddłużeniową tych związków. Ponadto przyjęto projekt ustawy o obrocie olejem skalnym, projekt ten załatwia m. in. problem tzw. białej ropy. Wreszcie uchwalono rozporządzenie rady ministrów o zniesieniu powiatu ropczyckiego i o utworzeniu z jego obszaru powiatu dębickiego w województwie krakowskim.

Akces robotników chrześcijańskich.

Warszawa, 9. 3. (PAT.) Zarząd Gł. Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Warszawie na posiedzeniu w dniu 5 marca 1937 r. po rozpatrzeniu deklaracji ideowo-politycznej płk. Adama Koca zważywszy:

1) że sytuacja polityczna Europy narzuca narodowi polskiemu jako jeden z najpierwszych obowiązków skierowanie wszystkich sił ku wzmocnieniu obronności Państwa Polskiego;

2) że należyte wzmocnienie tej obronności przeprowadzone być musi jedynie przy konsolidacji wszystkich twórczych sił w narodzie;

3) że konsolidacja taka będzie prawdziwie celowa o ile oprze się o zasady katolickie i narodowe i dążyć będzie do podniesienia gospodarczego Polski, zapewniającego szerokim warstwom pracującym sprawiedliwy udział w dochodzie społecznym.

4) że deklaracja płk. Adama Koca da je podstawy, na których taka konsolidacja w narodzie może być przeprowadzona — uchwalili jednogłośnie gotowość swej współpracy w akcji konsolidacji społeczeństwa polskiego.

Komunikacja lotnicza Polska — Palestyna.

Warszawa, 9. 3. (PAT.) Polskie linie lotnicze „Lot” komunikują, że 15 b. m. (w godzinach rannych) nastąpi start z Warszawy do Palestyny samolotu typu Douglas DC 2. Samolotem tym, jak i w poprzednich lotach próbnych, zostanie przewieziona poczta z Polski do Palestyny, jak również część materiału technicznego dla wyposażenia placówek naszej w Palestynie.

Ten trzeci z kolei lot próbnym do Pa-

lestyny ma za zadanie skontrolowanie opracowanych na podstawie poczynionych dwóch lotów obserwacji, sprawdzenia łączności radiowej, służby meteorologicznej, goniometrycznej i organizacji służby przyziemi.

Regularna komunikacja między Polską a Palestyną rozpocznie się w dniu 5 kwietnia 1937 i utrzymywana będzie przez P. L. L. „LOT” trzy razy w tygodniu tam i z powrotem.

**Trockistowskie odchylenie —
wyziewów fabrycznych.**

Moskwa, 9. 3. (PAT.) W Moskwie rozpoczęły się obrady 11-ej wszechzwiązkowej konferencji planowania miast, zwołanej przez Radę gospodarki komunalnej przy C. K. W. Z. S. R. R. Konferencja stwierdziła, że wiele budynków buduje się zbyt długo, zaś ko-

szty budowy stale wzrastają. Wielu projektów nie wykonano. Projekt rozplanowania Rostowa opracowywany jest od 10 lat i dotychczas nie został ukończony. Podobno w niektórych miastach i osiedlach robotniczych przeszkadzili w rozbudowie „trockiści,

państwa zaborczego, pruskiego czy rosyjskiego, do wynarodowienia ludności, do utrzymania jej w wierności...

Lecz z kwestią tą kojarzy się inna. Pierwotne zamierzenia Joanny Lipskiej są skromne. Chce ona zwiększyć zarobek rodzinny i nie chce jeść darmo chleba z rąk zapracowanego brata-kancelisty. A dla czego ojciec Lipskich stał się posadę nauczycielską?... Czemu Mieczek, brat Joasi, nie mógł otrzymać wyższego wykształcenia, ażeby powiększyć swe szanse życiowe? Ano, Polak na własnym gruncie pozbawiony chleba. Ucisk materialny idzie w parze z kulturalnym. Ale Joasia, w swych skromnych zamierzeniach, skupiając u siebie dzieci i podrostków, odgradza je w pewnej mierze od zgubnych przykładów ulicy. Oto jest istotna „praca u podstaw”. I to jest również przykład, jak u autorki rozszerzają się perspektywy.

Praca u podstaw. Hasło pozytywistyczne. Jak inne wspomniane, jak emancypacja kobiety, jak sprawa wychowania, jak zagadnienie kontrolującej roli rozumu rozbrzmiewa ono od zarania twórczości autorki. Zwróćmy się ku dziełu, w którym stanęła na szczycie dojrzałości pisarskiej w południowej dobie. „Nad Niemnem”. Czy propagowany przez Witolda Korczyńskiego nakaz zbliżenia się wykształconego ziemianstwa do nizinnej sfery Bohatyrowiczów nie wpływa właśnie z zasady pracy u podstaw? Z troski o przyszłość narodową? Tak, Polska niepodległa, to następstwo, to konsekwencja świadomości, uznania się w jestestwie swoim, które w części przynajmniej nigdy nie było stłumione, ale to także zasługa ot takich pozytywistów, jak Orzeszkowa.

A teraz chwila zastanowienia. Czy dziś „praca u podstaw” nie ma już zastosowania? Zapewne, nie w celu u-

Prof. Burckhardt w Warszawie.

Gdańsk, 9 III. (PAT.) Wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku prof. dr. Burckhardt wyjechał dziś wraz z małżonką do Warszawy celem złożenia oficjalnej wizyty rządowi polskiemu.

**PRZYJAZD REKTORA UNIwersYTE-
TU W JERUZOLIMIE DO WARSZAWY.**

Warszawa, 9 III. (PAT.) Dziś przybył do Warszawy prof. Hugo Bergman, pierwszy rektor uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie.

ZEBRANIE DYSKUSYJNE W P. A. L.

Warszawa, 9 III. (PAT.) Dnia 10 marca br. o godz. 20 w siedzibie Polskiej Akademii Literatury (Krak. Przedmieście 32) odbędzie się 11 zebranie dyskusyjne, na którym prof. Edward Lipiński, dyrektor Instytutu badania koniunktur gospod. i cen wygłosi odczyt pt. „Polityka dobrobytu”.

KS. BISKUP GERLIER W POZNANIU.

Poznań, 9 III. (PAT.) Dzisiaj rano przybył samolotem komunikacyjnym z Warszawy ks. biskup Gerlier z Lourdes, któremu towarzyszyli ks. prałat Dupont i ks. Leblanc. Z lotniska dostojny gość udał się do pałacu arcybiskupiego na Śródmie, gdzie zamieszkał na czas swego dwudniowego pobytu w Poznaniu.

**BANK FRANCUSKI PRZYSTĄPIŁ
DO ZAKUPU ZŁOTA.**

Paryż, 9 III. (PAT.) Zgodnie z decyzjami, powziętymi na piątkowym posiedzeniu rady ministrów, nie czekając na uchwalenie przez parlament złożonego w tym względzie projektu ustawy, Bank Francuski rozpoczął dziś rano zakup złota w srebrach i monet złotych według kursu światowego. Kurs ten dzisiejszego ranka notowany był 24,509 franków 52 cent, za kilogram czystego złota.

**KONFERENCJA W SPRAWIE PODZIA-
LU SUROWCÓW.**

Genewa, 9 III. (PAT.) Rozpoczęta dziś rano konferencja w sprawie rozdziału surowców potrwa, jak przypuszczają 4—5 dni. Następnie niektórzy delegaci zaproszeni będą do przygotowania sprawozdań, uwzględniających pewne specjalne strony zagadnienia rozdziału surowców. Sprawozdania te będą przedstawione na następnej sesji, która odbędzie się w maju lub w początku czerwca.

dezorganizując budownictwo komunalno-mieszkalnowe”. Za wybudowanie domów mieszkalnych w bliskim sąsiedztwie fabryk, które zanieczyszczą powietrze dymem, również ponoszą winę „trockiści”. Tak przynajmniej głośzą sprawozdania prasowe ze wspomnianej konferencji.

nieszkodliwienia mjadzacej maszyny obcego państwa. Dziś własne państwo podjęło to samo zadanie wzmocnienia wewnętrznej mocy, podniesienia, ugruntowania kultury. Lecz czy bez współdziałania społeczeństwa, bez jego świadomej i ofiarnej pracy, jakieś zadania mogłyby być skutecznie spełnione.

Oto tak zająbiają się, jak to wskazaliśmy, różne tematy i różne tendencje autorki. Porywają one nas w różne strony. Tak jednak, czy inaczej, to jest znamienne, że w tym świecie, w który nas autorka wprowadza, zawsze nas owiewa atmosfera służby społecznej, obowiązków ogólnych. Przyczyną powikłań osobistych są przecież jakieś przyczyny stałe. Jednostkowe tragedie stawiają nas wobec tych czy innych chorób, tych czy innych potęg, które zahamować należy, które należy przeobrazić z sił wrogich w przyjazne gromadzie i jednostkom. A to są rzeczy wiecznie aktualne.

Dwa światy ukazują się nam w utworach Orzeszkowej, krzyżują się drogi dwu różnych sfer. Wyżyni i nizin... Do ludzi z wyżyn zwraca się autorka często z upomnieniem, aby się bronili przed zagładą i zapobiegli staczaniu się społeczeństwa po równi pochyłej. Aby we wszelkich okolicznościach mieli zdobyć dla siebie, dla bliskich grunt pewny. A to jest program pozytywny, a przynajmniej jedna z najważniejszych jego części. To jest jedna sytuacja, jeden aspekt rzeczy. Ale jest inny, nie mniej od tamtego ważny. Jest to obowiązek wyżyn względem nizin. Obowiązek współczucia i opieki. Z pewnością, pozór obowiązku takiego jest filantropijny. Nie mniej odwołuje się autorka nie do dobrego serca, które może tak czy inaczej decydować, lecz do obowiązku, który jest jeden.

(Dok. nast.)

